

3.1 Valtuusto (sis. valtuusto, vaalit ja tarkastustoimi)

Toiminta-ajatus:

Valtuusto vastaa kuntakonsernin toiminnasta ja taloudesta toteuttamalla Inarin kuntastrategiaa.

Tehtävät:

Valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa ja päättää kuntalain 14 §:n mukaan mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, konserniohjauksesta, talousarviosta ja toimintasuunnitelmasta, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista, tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tarkastuslautakunnan tulee myös seurata kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunta valvoo lakisääteisten sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Talous (1 000 €)	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	14	20		-100, %		10
Toimintakulut	- 103	- 177	- 209	18 %	- 190	- 216
Toimintakate	- 89	- 157	- 209	33 %	- 190	- 206

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025
Toimintakate (nettokustannukset) € / asukas	- 13	- 22	- 29

Talousarvion perustelut:

Valtuuston käyttötalouteen on varattu määrärahat valtuuston oman toiminnan lisäksi vaalien toteutukseen ja tarkastustoimen toimintaan. Vuonna 2025 ovat kuntavaalit ja aluevaalit. 1.6.2025 alkaa uusi valtuustokausi ja luottamushenkilöiden koulutukseen ja perehdytykseen varataan määräraha. Vuonna 2027 on eduskuntavaalit. Kuntavaaleihin ja aluevaaleihin ei ole tulossa valtionavustusta.

Eduskuntavaaleihin oikeusministeriö suorittaa kunnalle kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euro-määrän jokaista vaaleissa äänioikeutettua kunnan asukasta kohden.

Valtuuston määrärahat sisältävät valtuutettujen kokouskustannukset ml. kokouspalkkiot ja matkakustannukset.

Tarkastustoimesta maksetaan tarkastuslautakunnan kokouskustannukset sekä tilintarkastuskustannukset. Valtuuston raamiin ei sisälly henkilöstön palkkauskuluja.

Tavoitteet:

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Kuntastrategian toteuttaminen; kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, laeissa säädetty palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunta-laisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet, alueen elinvoiman kehittäminen	Kuntastrategian painopistealueiden edistämisen toteutuminen; toiminnan toteutumat vuoden lopussa

3.2 Kunnanhallitus

Toiminta-ajatus:

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä siten, että tehdyt päätökset ovat kuntastrategian tavoitteiden ja muiden voimassa olevien kunnan omien suunnitelmien ja ohjeiden mukaisia. Tehtävien hoitamisen lähtökohtana on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.

Tehtävät:

Kunnanhallituksen tehtävänä on kuntalain mukaisesti vastata kunnan hallinnosta, taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa, jota käyttää myös kunnanjohtaja. Kunnanhallitus vastaa myös kunnan henkilöstöpolitiikasta ja kunnan toiminnan yhteensovittamisesta. Kunnanhallitus, konsernijaosto ja kunnanjohtaja vastaavat konserni- ja omistajaohjauksesta.

Kunnanhallituksen muu toiminta perustuu vakiintuneeseen toimintaan, kuten mm. työsuojelu, henkilöstön yhteistoiminta, tiedotustoiminta ja saamen kielilain toteutukseen liittyvät asiat.

Hallinto-osasto vastaa ensisijaisesti valtuuston ja kunnanhallituksen tarvitsemista ja kunnan yhteisistä hallinnollisista ja muista palveluista. Hallinnollisia yhteisiä palveluja ovat kunnallisen demokratian toteutumiseen liittyvät ja sitä tukevat talous- ja toimintasuunnittelu ja konsernitilinpäätöksen ohjaus. Hallinto-osastolla huolehditaan myös kunnan yhteisestä tietohallinnosta ja tähän liittyvistä keskitetyistä hankinnoista.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä. Kunnan laaja hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma laaditaan valtuustokausittain hyte -työryhmän ja hyvinvointikoordinaattorin johdolla. Lisäksi kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta ja turvallisuudesta raportoidaan vuosittain valtuustolle ja raporttia hyödynnetään talous- ja toimintasuunnittelussa.

TE -palvelut siirtyvät kuntien vastuulle vuodesta 2025 lukien. Inarin kunta kuuluu Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueeseen, jonka vastuukuntana toimii Sodankylän kunta.

Talous (1 000 €)	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	269	258	58	-78 %	58	59
Toimintakulut	- 2 826	- 3 158	- 3 206	2 %	-3 291	-3 313
Toimintakate	- 2 557	- 2 901	- 3 149	9 %	-3 233	-3 254

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 479	- 563	- 441

Talousarvion perustelut:

Kunnanhallituksen ja hallinnon talousarvio perustuu kuntastrategian painopisteisiin, joita ovat luonto, elinvoima, saamelaisuus ja hyvä elämä. Kuntastrategian yhteydessä hyväksyttyä edunvalvontasuunnitelmaa toteutetaan yhteistyössä mm. konserniyhtiöiden, yrittäjien, Saamelaiskäräjien ja Lapin kuntien kanssa.

Kunnanhallituksen omassa toiminnassa on varattu määrärahat kunnanhallituksen toiminnan lisäksi kunnanjohtajan, hallintojohtajan, talouspäällikön ja osittain myös viestintä- ja yhteistoimintapäällikön palkkauskustannuksiin. Viestintä- ja yhteistoimintapäällikön palkkauskustannukset on sisällytetty myös työsuojeluun ja yhteistoimintamenettelyyn. Lisäksi määrärahaa on varattu harjoittelijan kolmen kuukauden palkkakustannuksiin.

Kunnanhallituksen omaan toimintaan kuuluvat kunnanhallituksen kokoukset ja niistä aiheutuvat kustannukset kuten kokouspalkkiot.

Kunnanhallituksen muussa toiminnassa on varattu määrärahat tiedotustoimintaan, jäsenmaksuihin ja avustuksiin, kansainvälisiin- ja varsinaisiin yhteiskuntasuhteisiin, kokous- ja arkistotilojen vuokriin, osallistuvaan budjetointiin, työsuojeluun, yhteistoimintamenettelyyn, henkilöstön työterveyshuoltoon, saamen kielilain täytäntöönpanoon, hallinnon, kunnallisverotukseen, yhteisen henkilöstöhallintoon, työllistämispalveluihin, ehkäisevään päihdetyöhön, vanhus- ja vammaisneuvostoihin, Inari 150 v. valmisteluihin ja IT –kustannuksiin.

Kunta ostaa osan talous- ja henkilöstöhallintopalveluista Sarastia Oy:ltä ja ict -palvelut Laplt Oy:ltä. Kunnanhallituksen menoihin sisältyy verkkoliikenteen ja osastojen yhteisten atk-ohjelmien ylläpitomaksuja. Ostopalvelukustannukset jaetaan hallintokuntien kesken käytön mukaan. Tiedonhallintalain vaatimuksia toteutetaan ja asianhallintaprosessin digitalisointia jatketaan. Myös henkilöstöraportointia tullaan kehittämään.

Kuntastrategian mukaisesti jatketaan luottamushenkilöorganisaatiota ja kaikkia toimialoja koskevaa organisaation toimintojen ja rakenteiden tarkastelua, jonka tavoitteena on kehittää ja tehostaa toimintaa tulevaisuuden tarpeisiin. Henkilöstöä koskevia muutoksia toteutetaan eläköitymisten myötä ja lisäksi tehtävänkuvia uudistetaan kunnan muuttuviin tehtäviin.

Talousarviossa on varattu määräraha Inarin kunnan 150-juhlavuoden (2026) valmisteluun.

Saamenkielisiin palveluihin hallinnon talousarviossa on varattu 58 000 euron määräraha saamen kielilain täytäntöönpanoon. Määräraha on varattu henkilöstön saamen kielen koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin sekä käännös- ja tulkkaukskustannuksiin. Kustannuksiin haetaan oikeusministeriöltä valtionavustusta.

Tavoitteet:

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Kestävä maankäyttö	Ivalon alueen kokonaiskuvakartoituksen aloittaminen	Aloitettu / ei aloitettu
	Saariselän länsipuolen liikennetietojen edistäminen	Aloitettu / ei aloitettu

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Hyvät väestösuhteet	Turvallisen, avoimen ja oppivan keskusteluympäristön luominen	Yhdenvertaisuussuunnitelmaan liitettävä kysely valtuustokausittain
Rakentava vuoropuhelu saamelais-toimijoiden kanssa	Yhteisen edunvalvonnan ja yhteistyön kehittäminen	Säännöllinen yhteydenpito tapauksittain/vuosi Yhteiset vaikuttamistoimenpiteet kpl/vuosi

Saamen kielten näkyvyyden vahvistaminen	Saamenkielisen viestinnän lisääminen esim. valtuuston kokousten tulkkaus saamen kielille ja verkko-viestintä	Kielipoliittisen ohjelman (kielistrategia) indikaattorien analysointi Käännöksiin, tulkkauksiin, ilmoituksiin ja viestintään käytetty määrä-raha Tehdyt toimenpiteet/vuosi Tulkattujen valtuuston kokousten seuraajamäärä
---	--	--

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Ennakoarvioinnin toteuttaminen merkittävässä hankkeissa	Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) toteuttaminen	Ennakoarviointien lukumäärä/vuosi
Toimivat palvelut	Sähköisen asiointipalvelun kehittäminen	Kuntalaiskyselyjen tulokset HYTE-kertoimen indikaattorien kehitys
	Kunnan henkilöstön työhyvinvointiin panostaminen	Epassin käyttömäärä Sairauspoissaolojen seuranta

Vuoden 2025 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet		
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Mittari
Tuetaan vanhus- ja vammaisneuvostojen toiminnan yhteensovittamista sekä yhteistyötä Lapin hyvinvointialueen kanssa	Luodaan kirjattu yhteistyökäytäntö kunnan ja Lapin hyvinvointialueen vanhus- ja vammaisneuvostojen yhteistyölle Selvitetään vanhus- ja vammaisneuvostojen yhdistämisen mahdollisuudet	Kirjattu yhteistyökäytäntö on luotu Toteutunut / ei toteutunut
Kuntalaisten osallistumisen ja osallisuuden mahdollisuuksien lisääminen	Osallisuus- ja tervetulo-ohjelman seurannan käynnistäminen Osallisuuskeskuksen toiminnan kehittäminen	Toteutunut / ei toteutunut
Turvallisuuden edistämällä on systemaattiset rakenteet	Luodaan arjen turvallisuuden edistämiseksi ja varautumiselle kirjatut rakenteet	Yhteistyörakenne on kirjattu hyte-kertomukseen
Päätösten vaikutusten	Päätösten vaikutusten	Toimintaohjeen perusteella

ennakkoarviointi (EVA) on vakiintunutta toimintaa kunnan päätöksenteossa	ennakkoarviointia (EVA) tehdään eri toimialoilla.	tehtyjen EVA-arviointien määrä toimialoittain
Järjestöjen toimintaedellytykset pysyvät vähintään nykyisellä tasolla	Avustuksiin käytettävä määrä- raha pysyy vähintään ennallaan Selvitetään yhdistystoimijoille varattavien tilojen sähköisen ajanvarauksen mahdollisuuksia	Toteutunut / ei toteutunut
Kaikkien ikäryhmien ehkäisevällä päihdetyöllä on toimivat rakenteet	Ehkäisevän päihdetyön työryhmän laatima EPT-suunnitelma on hyväksytty Laaditaan EPT-toiminnan vuosikello, jossa huomioidaan teemaviikot ja erityiset viestintätarpeet Toteutetaan EPT-suunnitelman mukaiset toimenpiteet	Toteutunut / ei toteutunut EPT-vuosikello laadittu EPT-suunnitelman mukaiset toimenpiteet on huomioitu toimialojen talous- ja toimintasuunnitelmissa

HYTE-kertoimen kuntajohtoa koskevia prosessi-indikaattoreita on viisi. THL kerää niiden tiedot parittomina vuosina keväällä ja julkaisee tulokset syksyllä.

Prosessi-indikaattorit – Kuntajohto

Indikaattorit	Muutos (%)	Suunta								
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista (P) (HYTE-K)	0.00 →	 <table><tr><th>Vuosi</th><th>Arvo</th></tr><tr><td>2021</td><td>100</td></tr><tr><td>2022</td><td>100</td></tr><tr><td>2023</td><td>100</td></tr></table>	Vuosi	Arvo	2021	100	2022	100	2023	100
Vuosi	Arvo									
2021	100									
2022	100									
2023	100									
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista (P) (HYTE-K)	0.00 →	 <table><tr><th>Vuosi</th><th>Arvo</th></tr><tr><td>2021</td><td>100</td></tr><tr><td>2022</td><td>100</td></tr><tr><td>2023</td><td>100</td></tr></table>	Vuosi	Arvo	2021	100	2022	100	2023	100
Vuosi	Arvo									
2021	100									
2022	100									
2023	100									
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen (P) (HYTE-K)	0.00 →	 <table><tr><th>Vuosi</th><th>Arvo</th></tr><tr><td>2021</td><td>100</td></tr><tr><td>2022</td><td>100</td></tr><tr><td>2023</td><td>100</td></tr></table>	Vuosi	Arvo	2021	100	2022	100	2023	100
Vuosi	Arvo									
2021	100									
2022	100									
2023	100									
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä (P) (VÄH-K) (HYTE-K)	0.00 →	 <table><tr><th>Vuosi</th><th>Arvo</th></tr><tr><td>2021</td><td>100</td></tr><tr><td>2022</td><td>100</td></tr><tr><td>2023</td><td>100</td></tr></table>	Vuosi	Arvo	2021	100	2022	100	2023	100
Vuosi	Arvo									
2021	100									
2022	100									
2023	100									
Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja (P) (HYTE-K)	100.00 →	 <table><tr><th>Vuosi</th><th>Arvo</th></tr><tr><td>2021</td><td>0</td></tr><tr><td>2022</td><td>0</td></tr><tr><td>2023</td><td>100</td></tr></table>	Vuosi	Arvo	2021	0	2022	0	2023	100
Vuosi	Arvo									
2021	0									
2022	0									
2023	100									

HYTE-kertoimen tulosindikaattoreista kolme on laajasti kuntalaisia koskevia ja siten raportoidaan talousarviossa kunnanhallituksen alla. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25-64-vuotiaiden osuutta koskevan tiedon THL kerää Toimeentulotukirekisteriin kunnilta tammi-helmikuussa vuosittain ja KELAlta kuukausittain. Tilasto valmistuu seuraavan vuoden kesällä. Työkyvyttömyyseläkettä saaneiden 25-64-vuotiaiden osuutta koskeva tieto tulee ETK:n Eläketilastosta ja tieto on saatavilla tilastovuotta seuraavan vuoden keväällä. Kaa-tumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitojaksojen osuus 65-vuotta täyttäneillä kerätään THL:n

Erikoissairaanhoitotilastosta ja Perusterveydenhuoltotilastosta. Tilastoraportit ilmestyvät kerran vuodessa ja ne sisältävät tietoja kuluvaan vuoteen edeltävältä vuodelta.

Tulosindikaattorit - yleiset

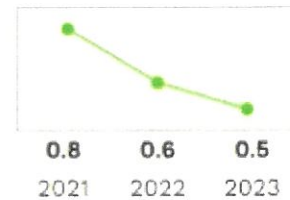
Indikaattorit

Muutos (%)

Suunta

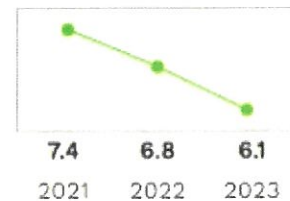
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä
(P) (HYTE-K) (HYTE-A)

-16.67

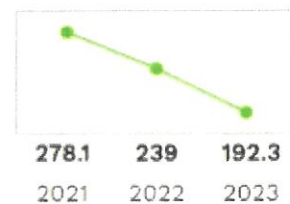
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä
(P) (HYTE-K)

-10.29

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä
(P) (VÄH-A) (VÄH-K) (HYTE-K)

-19.54

Kaikkiaan HYTE-kertoimeen sisältyviä kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa kuvaavia prosessi-indikaattoreita on 15 ja hyte-työn tuloksia kuvaavia tulosindikaattoreita kuusi (6). Näiden indikaattoritietoja pohjalta lasketaan HYTE-kerroin, jonka perusteella kunnalle maksetaan valtionrahoituksen lisäosaa. Seuraavassa kuvassa on esitetty Inarin kunnan HYTE-kertoimen indikaattoreiden keskiarvot, indikaattorin kehitys viimeisimpänä kolmena raportointivuotena sekä HYTE-kerroin muutettuna euroiksi per asukas.

Kaikki HYTE-kertoimen indikaattorit – kaikki toimialat

Indikaattorit	Muutos (%) 	Suunta
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) (P) (HYTE-K)	-3.51 ➔	
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) (P) (HYTE-K)	8.64 	
HYTE-kerroin, 0 - 100 (P) (HYTE-K)	2.90 ➔	
HYTE-kerroin euroa / asukas (P) (HYTE-K)	3.06 ➔	

3.2.1 Yritys- ja kehittämispalvelut

Toiminta-ajatus:

Inarin kunnan yritys- ja kehittämispalvelut ovat osa kunnanhallituksen alaista hallinto-osastoa ja sen työtä ohjaa elinvoimajaosto. Yritys- ja kehittämispalvelut toteuttaa kuntastrategian Elinvoima -painopistettä, jota tarkentava elinkeino-ohjelma 2024-2030 on valmistunut syksyllä 2024. Yritys- ja kehittämispalvelut tukee investointeihin, yrityspalveluihin, kehittämiseen, työvoimaan ja kansainvälistymiseen liittyvissä asioissa yrittäjiä, yrittäjiksi ryhtyviä ja sidosryhmiä.

Tehtävät:

Inarin kunnan hallintosäännön 25 §:n mukaan elinvoimajaoston tehtävät ovat:

1. elinkeino- ja työllisyyspoliittisten linjausten valmistelu kunnanhallitukselle.
2. elinkeino-, yritys- ja koulutuspalveluiden kehittämisen ohjaus.
3. kehittämishanketoiminnasta vastaaminen sekä kansainvälisen toiminnan ohjaus.
4. kunnan näkyvyyden edistäminen, sisältäen markkinoinnin

Talous (1 000 €)	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	140	154	50	-68 %	50	50
Toimintakulut	- 996	- 1 271	- 2 717	114 %	-2 742	-2 769
Toimintakate	- 856	- 1 117	- 2 667	139 %	-2 692	-2 719

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025
Toimintakate (nettokustannukset) € /asukas	- 120	157	374

Talousarvion perustelut:

Inarin kunnan yritys- ja kehittämispalveluiden talousarvio on vuonna 2025 eriytetty kunnanhallituksen talousarviosta. Talousarvio ja taloussuunnitelma perustuvat valtuuston 26.9.2024 § 49 hyväksymään Inarin kunnan elinkeino-ohjelmaan 2024 - 2030. Elinkeino-ohjelman toiminnalliset tavoitteet ja mittarit kannustavat toimimaan yritysmuotoisesti, edistämään Inarin saavutettavuutta ulkoisesti ja kunnan alueen sisällä sekä vahvistamaan pohjoisia erityispiirteitä. Elinkeino-ohjelma on työntekoa suuntaava asiakirja ja sitä voidaan päivittää tarvittaessa vuosittain.

Investointien edistäminen -tavoitteessa keskitytään vuonna 2025 valmistelevaan Ivalon ja Saariselän kehittämissuunnitelmat sekä kunnan ilmastosuunnitelma yhteistyössä teknisen osaston kanssa. Tulevina vuosina suunnitelmat helpottavat investointien toteuttamista ja ulkopuolisen rahoituksen hakua.

Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen -tavoitteessa keskitytään vuonna 2025 audio-visuaalisten tuotantojen saamiseen alueelle. Tämä luo paikallisille majoitus-, ravintola-, catering-, kuljetus-, opas- ja media-alan yrittäjille lisää toimeksiantoja ja työllistää paikallisia asukkaita monenlaisiin tehtäviin. Lapin elokuvakomissio on toiminut aiemmin House of Laplandin alla, mutta yhtiön toiminnan alasajamisen vuoksi komissio etsii uutta kotipesää. Kotipesää vakiinnutetaan vuoden 2025 aikana. Talousarviossa on varattu 40 000 euroa Lapin elokuvakomission toiminnan säilyttämiselle. Tuotantojen edistämiseksi otetaan käyttöön Inarin oma tuotantokannustin, johon on varattu 130 000 euroa. Jos tuotantoja ei tule alueelle, niin kustannuksia ei synny, sillä tuki maksetaan prosenttiosuutena kunnan alueella käytetystä rahasta ja kuitteja vastaan. Tiedottamista ja viestintää lisätään eri tuotantoyhtiöiden suuntaan niin kotimaahan kuin ulkomaille ja kotisivulle päivitetään tuotannoille oma osio, jossa helpotetaan mm. kuvauskohteiden ja kontaktien saavutettavuutta suomeksi ja englanniksi. Muihin elivoimaa lisääviin avustuksiin on varattu 16 000 euroa. Avustushaku avataan julkisesti haettavaksi ja myöntöperusteet tulevat kotisivulle nähtäville.

Osaavan työvoiman saanti -tavoitteessa keskitytään yritysten kansainvälisen rekrytointiosaamisen lisäämiseen ja tehdään Inarista houkutteleva paikka asettautua kotimaiselle ja ulkomaiselle työvoimalle. Work in Lapland -tapahtumaan osallistumiseen ja sen tiedottamiseen tullaan panostamaan entistä enemmän. Asukkaille ja muuttajille järjestetään erilaisia tapahtumia yhteistyössä työllisyysalueen kanssa. Edunvalvonnassa keskitytään peruspalveluiden turvaamiseen ja käydään keskustelua valtion toimijoiden kuten Verohallinnon ja Migrin kanssa palveluiden saatavuudesta.

Vastuullinen ympärivuotinen matkailu -tavoitteessa on varattu 250 000 euroa aluematkailumarkkinointipalvelun hankkimiseen. Kilpailutus on toteutettu syksyn 2024 aikana ja valitun toteuttajan on tarkoitus aloittaa palvelun tuottaminen vuoden 2025 alusta. Matkailussa keskitytään viipymien pidentämiseen ja ympärivuotisen matkailun sekä kesämatkailun edistämiseen. Matkailun ja muiden toimialojen välistä yhteistyötä lisätään verkostoitumistapahtumilla. Matkailuneuvontaa jatketaan yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

Luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot -tavoitetta edistetään olemalla mukana Leader- ja ns. Kalaleader -toiminnoissa yhteistoimintasopimusten mukaisesti rahoituskahdella 2022 - 2027. Yhteistyötä tiivistetään Saamelaiskäräjien elinkeino- ja oikeuslautakunnan sekä paliskuntien kanssa etenkin saamelaiselinkeinojen kehittämiseksi. Elinkeinoseminaari ja Spirit of Inari- kansainvälinen matkailuseminaari toteutetaan vuonna 2025. Arktiset luonnonvarat -luonnonvarojen kehittämisohjelma 2017 - 2021 otetaan päivityksen alle ja samassa yhteydessä aktivoidaan aiemmin perustettua Luovakka -verkostoa.

Toimivat työvoima- ja yrityspalvelut -tavoitteessa ensisijaisena asiana on TE24 -uudistuksen jalkauttaminen ja työllisyyspalveluiden sulauttaminen osaksi kunnan toimintaa. Työllisyyspalveluille on varattu talousarviossa 1 211 536 euroa, joka koostuu vastuukunnalle maksettavista palveluista. Inarin kunta tuottaa yritysneuvontaa omana toimintana. Kotisivuilla on yritys- ja palveluhakemisto, jonka käytettävyyttä tullaan parantamaan. Yritys- ja kehittämispalvelut markkinoi eri tahojen lyhytkoulutuksia ja tilaisuuksia sekä tarvittaessa järjestää myös itse yrityksille lyhytkoulutuksia ja -kurseja. Inarin kunta myöntää oppisopimuskoulutustukea 5 000 euroa inarilaisille yrityksille työntekijöidensä tai yrittäjän omaan oppisopimuskoulutukseen ja kesätyötukeen on varattu 10 000 euroa.

Saavutettavuus -tavoitteessa tehdään edunvalvontatyötä lentoliikenneyhteyksien lisäämiseksi, turvallisen tie- ja reittiverkoston kehittämiseksi, kevyen liikenteen turvallisuuden parantamiseksi ja tietoliikenneyhteyksien saamiseksi. Saavutettavuutta edistetään tarjoamalla tietoa muun muassa eri tukimuodoista ja kannustamalla yrityksiä yhteistyöhön asian tiimoilta. Inarin kunnalla on kilpailutetut ostopalvelusopimukset asiointiliikennereiteistä Inarin kunnan alueella ja ne tulee kilpailuttaa uudelleen vuoden 2025 aikana. Saavutettavuuteen on talousarviossa varattu 100 000 euroa markkinointiyhteistyöhön uusien ympärivuotisuutta tukevien reittien edistämiseen ja joukkoliikenteeseen 115 000 euroa.

Digitaalisuuden ja vastuullisuuden lisäksi poikkileikkaavana teemana on kansainvälisyys, jota toteutetaan kaikissa edellä mainituissa tavoitteissa. Norjan ja erityisesti Etelä-Varangin kunnan kanssa yhteistyötä tiivistetään ja yhteistyön tueksi laaditaan kuntien välinen yhteistyösopimus. Eri toimialojen yrityksille järjestetään tarvittaessa tutustumis- ja messumatkoja Norjaan ja EU:n alueelle.

Talousarvion toimintatulojen osuus perustuu vuosittain vaihtelevaan hankerahoitukseen, avustuksiin sekä pieniin markkinointituottoihin kuten tapahtumien ja mainoskampanjoiden yritysmaksuosuuksiin. Hankerahoituksen osuus vaihtelee riippuen siitä mille ja minkä suuruusluokan hankkeille saadaan rahoituspäätös. Hankerahoitus on kunnan ulkopuolelta tulevaa toimintatuloa ja sitä hyödynnetään kuntastrategian painopisteiden ja elinvoiman edistämiseen.

Vuonna 2025 yritys- ja kehittämispalveluissa alkavat tai jatkuvat seuraavat omat hankkeet: Kalastajan matkassa, Pyydysrakennuskoulutus Inarin kaupallisille kalastajille ja GENGREEN -kansainvälinen ekologisen

naisyrittäjyyden koulutushanke.

Rahoituspäätös ei ole vielä varmistunut talousarvion valmistelun aikana seuraaviin hankkeisiin: Inarin turvaliset kylät, Elämysten Inari -tapahtumilla elinvoimaa, Kilpailukykyä kestävästä ja älykkästä asumisesta.

Lisäksi on tarkoitus hakea rahoitusta mm. seuraaviin hanketeemoihin: sotahistoria, ilmasto, Inarin kunnan vetovoiman, alueen työnantajakuvan sekä osaajien rekrytointiosaamisen kehittäminen, vastuullinen matkailu ja yhteistyössä teknisen osaston kanssa selvittää rahoitusmahdollisuuksia matkailua tukevan infran investointeihin. Uusia hankkeita suunnitellaan tarvittaessa kunnan tai yritysten tarpeiden pohjalta. 2025 vuoden talousarviossa on varattu 40 000 euroa hankkeiden omarahoitusosuuksiin. Hankejohtamisen toimintamallia kehitetään.

Yritys- ja kehittämispalvelut ovat tarvittaessa mukana muiden ulkopuolisten hankehallinnoijien kuten Lapin liiton, Lapin yrittäjät ry:n, Lapin Ammattikorkeakoulun, muiden Lapin kuntien ja Leader Pohjoisin Lappi ry:n hankkeissa kuntarahoitusosuudella, partnerina tai ohjausryhmän jäsenenä. Vuonna 2025 Yritys- ja kehittämispalveluissa työskentelee vakituisesti neljä henkilöä ja hankehenkilökuntaa saadun rahoituksen mukaisesti. Henkilökunnasta yritysneuvoja jyvittää työaikaansa GENGREEN -hankkeelle 40% ja rahoituspäätösten mukaisesti mahdollisesti myös muiden työntekijöiden, etenkin hankekoordinaattorin, työaikaa voidaan jyvittää, joka vähentää kunnan maksamaa palkkaa.

Tavoitteet:

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen	Uusien yritysten houkuttelu alueelle: av-tuotannot 1. Tuotantotoiminnan ekosysteemi kuvataan kotisivuilla, mm listaus toimijoista, kuvauspaikoista, tuotantokannustinhaku 2. Koulutusyhteistyön vahvistaminen mm. SAKK:n medialinjan ja Lapin Yliopiston kanssa.	1. Kyllä/ Ei: Tavoite 1.0 2- Kyllä /Ei: Tavoite 1.0
Investointien edistäminen	Yhteisen tahtotilan määrittely tavoiteluille investoinneille, asunto- ja toimitilainvestointien edistäminen, toimitilojen tarjonnan lisääminen ja kiinteistöjen monipuolinen käyttö - kehittämällä yhteistyötä yritys- ja kehittämispalveluiden, teknisen osaston, Kiinteistökehitys InLike Oy:n ja Inarin Vuokra-asunnot Oy:n kanssa. Sovitut edistämispalaverit neljännesvuosittain.	Yhteistyötapaamisten määrä: Tavoite 4.0

Toimivat työvoima- ja yrityspalvelut	Työvoimapaalveluiden siirtyminen osaksi kunnan palvelua - Kuntakoh- taisen yhteistyömallin rakentami- nen	Kyllä / Ei: Tavoite 1.0
Vastuullinen ympärivuotinen mat- kailu	Matkailun kehittämisohjelma luo suuntaviivoja kehittämiselle - Mat- kailun markkinoinnin ja kehittämi- sen alueorganisaationpalveluiden hankkiminen ja systemaattisen yh- teistyön kehittäminen	Matkailun kehittämisohjelma tehty Kyllä / Ei: Tavoite 1.0

Vuoden 2025 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet		
Hyvinvoinnin, terveyden ja turval- lisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Mittari
Nuoret aikuiset ja työikäiset löy- tävät Inarin harrastus- ja järjestö- toiminnan	Hyvinvointipäivän valmistelu yh- teistyössä vapaa-aikatoimen, jär- jestöyhdyshenkilön ja nuorisoval- tuuston kanssa, jotta tapahtu- massa saadaan tuotua nuorille ja nuorille aikuisille suunnattua har- rastustoimintaa esiin.	Vuosittain järjestetty Hyvinvointi- päivä-tapahtuma.
Kuntaan muuttavat uudet kunta- laiset löytävät kunnan vapaa- ajanpalvelut ja osallistumismah- dollisuudet	Osallisuus- ja tervetulo-ohjelman toimenpiteet huomioidaan toi- mialojen talous- ja toimintasuun- nittelussa Yhteisöllisyyden lisääminen eri ta- voin, mm. uusasukasillat	Talous- ja toimintasuunnitteluun sisällytetyt toimenpiteet Järjestetyt tilaisuudet
Tuetaan työperäisten ja muiden maahanmuuttajien asettautu- mista Inariin	Sujuvasti arktiseen elämään - hankkeessa kehitetystä palvelu- polusta tiedottaminen huomioi- den myös kansainväliset asiak- kaat	Sujuvasti arktiseen arkeen -hank- keen toimenpiteiden toteutumi- nen
Inarin kylien viihtyisyyden ja tur- vallisuuden parantaminen	Toteutetaan Inarin kylien turvalli- suus -hanke; Tuetaan kylien viihtyisyyden ja turvallisuuden parantamisen toi- menpiteitä kylien neuvoston toi- minnan kautta.	Hankkeen toimenpiteiden toteu- tuminen
Inarin alueen matkailun ja kunnan toiminnan kehittäminen kestävän kehityksen näkökulma huomioi- den	Elämysten Inari, tapahtumilla elinvoimaa - hankkeelle rahoituk- sen hakeminen	Hankkeiden toimenpiteiden to- teuttaminen

3.3 Kehittämisen- ja yhteistyöhankkeet

Toiminta-ajatus:

Kehittämisen- ja yhteistyöhankkeisiin varataan määrärahat kunnan osuuksiin yritystoiminnan, palvelujen, työllisyyden, toimialojen yhteisiin avustuksiin ja muihin kehittämisen- ja yhteistyöhankkeisiin valtuuston hyväksymän elinvoimaohjelman tavoitteiden mukaisesti. Keskeisenä tavoitteena on turvata valtuuston eri suunnitelmissa ja ohjelmissa asettamien yleiset, yritystoimintaan, palveluihin, työllisyyteen ja muuhun toimintaan asetettujen tavoitteiden toteuttaminen.

Talous (1 000 €)	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	587	201	251	25 %	251	251
Toimintakulut	- 312	- 616	- 493	-20 %	- 443	- 442
Toimintakate	275	- 416	- 243	-42 %	- 192	- 191

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	39	58	34

Talousarvion perustelut:

Kunnanhallitus päättää määrärahan jaosta erillisen, laaditun käyttösuunnitelman perusteella.

Määrärahasta maksetaan toiminta-avustusta Saamelaismuseo Siidalle (50 000 euroa). Toiminta-avustuksen perusteena ovat mm. museon lakisääteiset tehtävät, kestävän matkailun edistäminen, kuntanäkyvyys sekä yhteistyö saamelaisen kulttuuriympäristökasvatuksessa varhaiskasvatuksen ja peruskoulun kanssa.

Määrärahaan sisältyvät toimialojen yhteiseen avustushaku (110 000 euroa), Osuuskunta Lumimuutoksen avustus (10 000 euroa), Saariselän reitistöjen kehittäminen (140 000 euroa) ja Kirakkakönkään vaellusyhetyden palauttamisen hankesuunnitelma (40 000 euroa).

Määrärahaan sisältyy myös yleiskaavoituksesta aiheutuvat kulut (30 000 euroa) sekä kunnan maksuosuus Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymän kuntien välisen sopimuksen mukaisesti (41 800 euroa). Lisäksi määrärahaa on varattu yksityisteiden kunnossapidon tukemiseen (kunnan osuus 20 000 euroa/v) sekä Lappi-brändi -hankkeeseen (kunnan osuus 1 964 euroa). Irrotusmäärärahaa on varattu 50 000 euroa ennalta suunnittelemaattomiin menoihin. Tulot muodostuvat pääosin maanmyyntivoitoista.

Tavoitteet:

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Luontopääoman arvon kasvattaminen	Kirakkakönkään vaellusyhetyden palauttamisen suunnitelman tekeminen	Toteutunut / ei toteutunut
Ohjatut ja merkityt reitistöt	Saariselän reitistöjen ylläpito huomioiden sekä paikallisten että matkailijoiden tarpeet säilyttäen koskemattomaa luontoa ja keskittäen reitistöjä	Palautteet reittien kunnosta (yhteenveto kauden jälkeen)

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamelaisuus on arvokas osa inarilaista arkea	Kunnan toiminta-avustus saamelaisen kulttuurin edistämiseen Saamelaismuseum Siidalle	Toteutunut/ei toteutunut

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Kylien tukeminen	Kyläyhdistysten avustusten oikeudenmukainen jakaminen (aktiivisuuskriteerit)	Palautteet